

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň Mgr. Markéty Jiráskové a JUDr. Zuzany Šmídové ve věci

žalobkyně: **M.S.**, nar. xxx
bytem xxx
zastoupena advokátem Mgr. Jakubem Slámou
sídlem Kosičky 81, 503 65 Kosičky

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o zaplacení 150 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 21. července 2023, č. j. 15 C 195/2022-53,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 300 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu s tím, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 150 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 30. 6. 2022 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).
2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně po žalované domáhala zaplacení částky 150 000 Kč s příslušenstvím jako náhrady nemajetkové újmy, která jí měla vzniknout v důsledku usnesení vlády České republiky ze dne 25. 11. 2021 č. 1066 o přijetí krizového opatření tím, že v období účinnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

citovaného usnesení od 26. 11. 2021 do 25. 12. 2021 byla omezena na svobodě a jako neočkovaná (ač jí bylo v listopadu 2020 diagnostikováno onemocnění covid-19) proti ostatním osobám diskriminována. Žalobkyni zaskočil a postihl státem vyvolaný odpor vlastního okolí, způsobený odsouzením rozhodnutí žalobkyně nenechat se očkovat. Odsouzením a agresí si žalobkyně prošla napříč sociálními skupinami, od rodiny a nejbližších přátel, přes kolegy v práci, sousedy, až po veřejné odsouzení ze strany médií i nejvyšších veřejných činitelů. Tyto reakce a uvržení na okraj společnosti žalobkyni velmi zasáhly a významně ovlivňují její psychický a v důsledku i fyzický stav až dodnes. Za celkem 30 dnů trvání omezení žalobkyně požaduje náhradu újmy ve výši 150 000 Kč (30 dnů x 5 000 Kč).

3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby, neboť se žalobkyně domáhá náhrady újmy způsobené legislativní činností, kterou však nelze považovat za nesprávný úřední postup ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. Uvedené usnesení vlády České republiky bylo vydáno podle krizového zákona č. 240/2000 Sb., podle kterého se žalobkyně svého nároku domáhat také nemůže, navíc její nárok by byl prekludován.
4. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že usnesením vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 1065 ze dne 25. listopadu 2021, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. c) až e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 26. listopadu 2021 od 18:00 hod. do dne 25. prosince 2021 do 23:59 hod. zakázala přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb a hudebních, tanečních, herních a podobných společenských klubech a diskotékách, hernách a kasinech v čase mezi 22:00 hod. a 04:59 hod., provozování adventních a vánočních trhů (tj. příležitostných trhů zřízených pro předvánoční období) a prodej na nich; omezila provoz v maloobchodních prodejnách zboží a služeb a provozování těchto služeb a vozidel taxislužby nebo jiné individuální smluvní přepravy osob a provoz knihoven, dále provoz holičství, kadeřnictví, pedikúry, manikúry, solárií, kosmetických, masérských a obdobných regeneračních nebo rekondičních služeb a provozování živnosti, při níž je porušována integrita kůže, dále provoz provozovny stravovacích služeb, hudebních, tanečních, herních a podobných společenských klubů a diskoték, heren a kasin, dále provoz nákupních center s prodejní plochou přesahující 5 000 m², prodej na tržišťích a v tržnicích, poskytování krátkodobých a rekreačních ubytovacích služeb, dále poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče, dále provoz a užívání sportovišť ve vnitřních prostorech staveb, apod. Aby bylo osobám umožněno využívat výše uvedené služby a zařízení, musely a) absolvovat nejdéle před 72 hodinami RT-PCR vyšetření na přítomnost viru SARS CoV-2 s negativním výsledkem, nebo b) musí se jednat o osobu očkovanou proti onemocnění covid-19 nebo c) osoba prodělala laboratorně potvrzené onemocnění covid-19, uplynula u ní doba nařízené izolace a od prvního pozitivního rychlého antigenního testu (RAT) na přítomnost antigenu viru SARS CoV-2 nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS CoV-2 neuplynulo více než 180 dní.
5. Soud I. stupně měl dále za zjištěné, že žalobkyně nejpozději dne 25. 12. 2021 pocítila, že usnesení vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066 o přijetí krizového opatření je vůči ní úkorné.
6. Na podkladě těchto skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel odkazem na § 36 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále i jen „krizový zákon“ nebo „KrZ“), a závěry Ústavního soudu (Pl. ÚS 7/20, Pl. ÚS 8/20), že žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

7. Soud I. stupně shledal důvodnou námitku žalované, že došlo k prekluzi nároku žalobkyně. Uvedl, že jestliže žalobkyně nejpozději dne 25. 12. 2021 pocítila, že předmětné krizové opatření je vůči ní úkorné, pak nejpozději v tento den se dozvěděla o škodě, která jí měla krizovým opatřením vzniknout. Soud I. stupně nesdílel názor žalobkyně, že se o škodě dozvěděla až z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022-53, neboť ten se týkal opatření obecné povahy Ministerstva zdravotnictví ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, nikoli usnesení vlády České republiky ze dne 25. 11. 2021 č. 1066. Soud I. stupně uvedl, že poslední den pro uplatnění nároku na náhradu újmy byl den 25. 6. 2022 (sobota), žalobkyně tak mohla nárok na náhradu újmy uplatnit nejpozději v pondělí 27. 6. 2022. Poprvé jej však uplatnila u Úřadu vlády České republiky až dne 28. 6. 2022, tedy po marném uplynutí šestiměsíční lhůty uvedené v § 36 odst. 5 krizového zákona. Došlo tak k prekluzi nároku žalobkyně a z tohoto důvodu soudu I. stupně nezbylo, než žalobu zamítnout.
8. Soud I. stupně dodal, že žaloba by nebyla důvodná ani v případě, kdy by nedošlo k prekluzi jejího nároku, neboť stát neodpovídá za žalobkyni uplatněnou škodu ze žádného právního důvodu.
9. Soud I. stupně se ztotožnil s právní argumentací žalované, že § 36 krizového zákona nezakládá odpovědnost státu za škodu vzniklou (samotným) přijetím předmětných krizových opatření, neboť ty samy mají právní povahu obecně závazného právního aktu (právního předpisu), jsou pramenem obecné právní regulace, dopadající na neurčitý a individuálně neurčený okruh osob, jimž se stanoví právní povinnosti. Souhlasil také se žalovanou, že stát v obecné rovině nenese právní odpovědnost za normotvorbu, za obsah právních předpisů, za újmu vzniklou osobám tím, že plní právní povinnosti založené právním předpisem; taková odpovědnost státu není zakotvena žádným právním předpisem a nebyla dosud dovozena ani soudní judikaturou (Nejvyššího soudu či Ústavního soudu).
10. Soud I. stupně souhlasil se žalovanou, že v intenci § 36 krizového zákona stát odpovídá (toliko) za škodu způsobenou jeho činností při provádění konkrétních krizových opatření, které mají individuální povahu a jsou zaměřena vůči konkrétním právníckým a fyzickým osobám. Smyslem krizového zákona je odškodňovat pouze výjimečné případy škod vzniklých přímo při činnosti (provádění) složek státu provádějících krizová opatření, při uložení poskytnutí věcných prostředků nebo při cvičeních realizovaných dle krizového zákona. Soud I. stupně proto dospěl k závěru, že nárok žalobkyně na náhradu škody podle § 36 odst. 1 krizového zákona není důvodný.
11. Soud I. stupně zároveň neshledal ani žádný jiný právní důvod odpovědnosti státu k náhradě žalobkyni uplatněné škody spojené s výkonem veřejné moci státu. Tento právní důvod nemůže být spatřován ani v obecných právních normách (ve vztahu ke krizovému zákonu) představovaných zákonem č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, nebo zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jejichž použití je vyloučeno ustanoveními krizového zákona jakožto speciálního právního předpisu k zákonu č. 82/1998 Sb. i k občanskému zákoníku. Soud I. stupně neshledal ani důvod k přímé aplikaci norem práva ústavního, zejména příslušných ustanovení Listiny základních práv a svobod upravujících právo na ochranu majetku či právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací, neboť tuto věc nepovažoval za případ, kdy by nedokonalá zákonná úprava znemožňovala žalobkyni přístup k soudu, vyprázdnila její právo na soudní ochranu a představovala odepření spravedlnosti.
12. Soud I. stupně poukázal na to, že v žalovaném období, kdy zcela nepochybně docházelo ke ztrátám na životech a zahlcení zdravotnických zařízení, byla učiněna opatření, která mohla podstatným způsobem omezit šíření infekce a zabránit vzniku rozsáhlých škod na životech a zdraví. Opatření zasáhla téměř veškeré provozování služeb s výjimkami těch nejnutnějších pro zachování alespoň základních potřeb občanů této země. Výše uvedeným opatřením byl

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

omezen přístup do určitých prostor a k určitým službám mimo jiné osobám, které nebyly očkovány, prodělaly onemocnění covid-19 a od prodělání nemoci uplynulo více jak 180 dnů. Toto omezení se vztahovalo nejenom na žalobkyni, ale na všechny takové osoby. Jednalo se tedy o nikoli individuální, ale o plošné opatření k zabránění šíření onemocnění covid-19, které vycházelo z názorů odborných lékařských kapacit a příslušných orgánů ochrany veřejného zdraví. Nebyla to jen žalobkyně, která by byla usnesením vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066 omezena.

13. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně podle § 142 odst. 1 a § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a přiznal úspěšné žalované nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 900 Kč, jako 3 paušální náhrady po 300 Kč (vyjádření k žalobě, účast na jednání před soudem dne 9. 6. 2023 a 14. 7. 2023).
14. Žalobkyně napadla rozsudek soudu I. stupně včasným a přípustným odvoláním z důvodů uvedených v § 205 odst. 2 písm. c), d) a g) o. s. ř. K vadám řízení žalobkyně uvedla, že jí nikdy nebylo doručeno vyjádření žalované k návrhu na zahájení řízení, o jeho existenci se žalobkyně dozvěděla až v průběhu ústního jednání (kde však vyjádření nebylo čteno) a nedostalo se jí tak možností na právní argumentaci žalované reagovat. Žalobkyně dále soudu I. stupně vytkla, že usnesením ze dne 14. 3. 2023, č. j. 15 C 195/2022-20, nepřipustně vyloučil část žalobou uplatněného nároku k samostatnému řízení, ačkoli se jednalo o obdobný nárok vůči stejné žalované. Žalobkyně též nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně, že žalobou uplatněný nárok je promlčený. Jednak měla za to, že námitka promlčení nebyla žalovanou řádně uplatněna, když při jednání žalovaná pouze obecně uvedla, že nárok žalobkyně je promlčen, nekonkretizovala však, jaká část (či zda nárok celý) měla být promlčena, ani kdy k promlčení došlo. Jednak nesouhlasila se stanovením počátku běhu promlčecí lhůty, jak ji určil soud I. stupně, když poukázala na to, že o tom, kdo za její útrapy odpovídá, a že počínání státu mohlo být (resp. bylo) protiprávní, se žalobkyně dozvěděla až z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2022, č.j. 8 Ao 2/2022-53. Žalobkyně měla za nesprávnou úvahu soudu I. stupně, že na její případ nelze aplikovat ani normy Listiny základních práv a svobod, případně jiná zákonná ustanovení týkající se zákazu diskriminace či ochrany majetku. Tento závěr soud I. stupně zcela nesprávně opřel o myšlenku, že žalobkyně nebyla jediná, kdo byl nedůvodným rozdílem v přístupu státu k vlastním občanům znevýhodněn, ale že stát takto postupoval vůči všem osobám, u kterých od prodělání nemoci uplynulo více než 180 dní. Jinými slovy, dle právního uvážení soudu I. stupně je legitimní, pokud stát diskriminuje velkou skupinu občanů, když v takovém případě se již nejedná o diskriminaci, ale o s právem souladný stav. Žalobkyně však takovou tezi odmítá akceptovat. Žalobkyně nakonec uvedla, že má-li být žaloba o náhradu nemajetkové újmy zamítnuta, musí se tak stát na základě posouzení, že (i) buď nebyla označenými opatřeními tvrzeným způsobem omezena (a pak by měla být nejdříve vyzvána k doplnění tvrzení či důkazních návrhů), nebo (ii) takové omezení bylo legitimní a s právem souladné (což je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu). Pokud se naopak jednalo o omezení protiprávní, nemůže být mezera v právu důvodem k zamítnutí žaloby. Žalobkyně proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.
15. Žalovaná se k odvolání žalobkyně vyjádřila tak, že s ním nesouhlasí. Plně se ztotožnila s názorem soudu I. stupně, že předmětný nárok nelze uplatnit ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., jelikož jeho právní normy na daný vztah nedopadají, kdy jednak legislativní činnost není ani nezákonným rozhodnutím ani nesprávným úředním postupem, a dále dokonce použití tohoto předpisu je vyloučeno samotným krizovým zákonem coby speciálním právním předpisem. Ztotožnila se též s právním názorem soudu I. stupně, že nárok byl uplatněn po uplynutí šestiměsíční lhůty uvedené v § 36 odst. 5 krizového zákona. Žalovaná měla též za to, že i kdyby nárok nebyl promlčen, není důvodný. Judikatura totiž dovodila, že § 36 odst. 1 krizového zákona neodškodňuje nároky na náhradu škody, která byla způsobena samotným přijetím krizového opatření normativní povahy. Smyslem § 36 odst. 1 krizového zákona je dle *ratio legis* odškodňovat pouze výjimečné případy škod

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

vzniklých při aktivním provádění konkrétních krizových opatření, při uložení věcných prostředků nebo cvičení realizovaných dle krizového zákona, a která mají individuální povahu. Proto je třeba rozlišovat mezi individuálním opatřením coby zásahem do individuálních práv a majetkové sféry jednotlivce ve prospěch celku při řešení krizové situace, jež zasluhuje odškodnění, a plošným omezením určitých práv a svobod neurčitého okruhu osob přijatým závazným právním předpisem při řešení krizového stavu. Jelikož tedy právní řád České republiky obecně nezná odpovědnost státu za škodu způsobenou právními předpisy vydávanými *secundum et intra constitutionem ac legem* (normativními právními akty, u nichž nebyla dovozena nezákonnost), a to ani v případech, kdy jde o legislativní činnost (výkon veřejné moci), jejíž podoba závisí v převážné míře na politické vůli zákonodárce, a kdy jednotlivec, kterého tento výkon postihne, nemůže úspěšně před Ústavním soudem argumentovat, že danou záležitost bylo možno řešit i jiným, pro něj méně omezujícím, způsobem, měla žalovaná za to, že nárok uplatněný podle krizového zákona je nedůvodný, i kdyby závěry soudu I. stupně o promlčení nároku nebyly správné. Žalovaná proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil.

16. Účastníci v dané věci souhlasili s tím, aby o odvolání bylo rozhodnuto bez nařízení jednání. Odvolací soud proto postupoval podle § 214 odst. 3 o. s. ř. a o odvolání žalobkyně rozhodl, aniž by za tímto účelem nařizoval ústní jednání. Rozsudek byl vyhlášen veřejně dne 25. 10. 2023.
17. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, postupem podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. Poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
18. Odvolací soud nejprve konstatuje, že vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, v řízení před soudem I. stupně neshledal. Z obsahu spisu se podává, že soud I. stupně skutečně žalobkyni nedoručil vyjádření žalované k žalobě ze dne 17. 4. 2023. Takovou povinnost ostatně zákon soudu ani neukládá. Žalobkyně měla možnost seznámit se s vyjádřením žalované nejpozději u prvního jednání soudu I. stupně dne 9. 6. 2023 (žalobkyně sama tvrdí, že se s ním při tomto jednání seznámila) a mohla si též ze spisu pořídit jeho kopii. Soud I. stupně o věci nerozhodl při prvním jednání, žalobkyně tedy měla dostatek času na vyjádření žalované reagovat, ať již písemně po skončení prvního jednání nebo ústně při dalším jednání soudu I. stupně dne 14. 7. 2023, když řízení nebylo při prvním jednání zkoncentrováno ve smyslu § 118b odst. 1 o. s. ř.
19. Odvolací soud nepovažuje za nesprávné rozhodnutí soudu I. stupně ze dne 14. 3. 2023, č. j. 15 C 195/2022-20, o vyloučení části věci k samostatnému řízení. Soud I. stupně svůj postup, který má oporu v § 112 odst. 2 o. s. ř., náležitě a logicky odůvodnil, zejména tím, že další nárok žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy vzniklé jí v důsledku vydání mimořádných opatření Ministerstvem zdravotnictví se řídí jiným právním režimem (což se může projevit i v odlišném rozsahu dokazování; pozn. odvolacího soudu) a tudíž za stát před soudem vystupuje jiná organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu (tj. Ministerstvo zdravotnictví), proto se věci ke spojení nehodí. S tímto jeho závěrem se odvolací soud ztotožňuje. Odvolací námitka žalobkyně podle v § 205 odst. 2 písm. c) o. s. ř. tak není opodstatněná.
20. Odvolací soud dále uvádí, že soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, z nichž čerpal správná skutková zjištění zejména o obsahu usnesení vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022-53. Odvolací námitka žalobkyně podle § 205 odst. 2 písm. d) o. s. ř. nebyla naplněna, neboť žalobkyně ani neuvedla, jaké konkrétní navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností soud I. stupně neprovedl, a proto v důsledku toho měl neúplně zjistit skutkový stav věci.
21. Soud I. stupně posoudil věc správně i po stránce právní. Odvolací soud zejména souhlasí s jeho závěrem o tom, že nárok žalobkyně uplatněný žalobou je prekludován ve smyslu § 36 odst. 5 krizového zákona. Předmětné usnesení vlády České republiky, jehož vydání mělo žalobkyni působit nemajetkovou újmu, bylo vydáno dne 25. 11. 2021, kdy již žalobkyně mohla zjistit, že „je na ni, coby Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

osobu prodávající onemocnění covid-19, od 181. dne od prodávajícího onemocnění nabíženo odlišně od osob očkovanych, jimž stát přiznával tzv. bezinfekčnost neomezeně“, a tudíž již tento den mohla svůj nárok na náhradu újmy uplatnit u příslušného orgánu krizového řízení. Žalobkyně bezpochyby mohla z uvedeného důvodu pocítovat újmu i po dobu následující po vydání uvedeného usnesení vlády České republiky, tj. po celou dobu jeho účinnosti do dne 25. 12. 2021. Nejzazším dnem k uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy tak byl den 25. 6. 2022 (§ 605 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“), což byla sobota. Poslední den k uplatnění nároku proto připadl na nejbližší následující pracovní den, tj. pondělí dne 27. 6. 2022 (§ 607 o. z.), jak správně uzavřel soud I. stupně. Žalobkyně uplatnila nárok na náhradu újmy u Úřadu vlády až dne 28. 6. 2022, tedy opožděně. Již z tohoto důvodu soud I. stupně správně žalobu zamítl. Soud I. stupně též příležitým způsobem vysvětlil, že se žalobkyně o vzniku újmy nemohla dozvědět až z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022-53, neboť ten se týkal opatření obecné povahy Ministerstva zdravotnictví ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, nikoli usnesení vlády České republiky ze dne 25. 11. 2021 č. 1066. Odvolací soud dodává, že se žalobkyně ze stejného důvodu nemohla až z tohoto rozhodnutí dozvědět o tom, kdo za její útrapy odpovídá.

22. Odvolací námitka žalobkyně, že soud I. stupně učinil závěr o promlčení žalobou uplatněného nároku, aniž byla námitka promlčení žalovanou řádně uplatněna, není důvodná. Jednak odvolací soud připomíná, že důsledkem včasného a řádného neuplatnění nároku na náhradu újmy u příslušného orgánu krizového řízení ve smyslu § 36 odst. 5 krizového zákona je zánik nároku (prekluze), k němuž soud přihlíží z úřední povinnosti. Nejedná se tedy o promlčení. Kromě toho na prekluzi nároku upozornila žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 17. 4. 2023, kdy navíc vznesla i námitku promlčení, pokud by byl nárok posouzen podle zákona č. 82/1998 Sb. Je též zřejmé, ve vztahu k jakému nároku žalovaná námitku promlčení vznesla, neboť se k žalobě vyjadřovala až poté, kdy bylo usnesením soudu I. stupně ze dne 14. 3. 2023 rozhodnuto o vyloučení části věci k samostatnému řízení a předmětem řízení tak zůstal již jen nárok žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy v důsledku vydání usnesení vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066.
23. Odvolací soud dodává, že také námitka promlčení žalobou uplatněného nároku, pokud by byl posouzen podle zákona č. 82/1998 Sb., je důvodná. Podle § 32 odst. 3 věty první zákona č. 82/1998 Sb. se nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Též u nároku na náhradu nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb. je jeho předběžné uplatnění u příslušného úřadu podmínkou, aby se svého nároku mohl poškozený domáhat u soudu (§ 14 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb.). Žalobkyně uplatnila svůj nárok u příslušného úřadu ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. po uplynutí šestiměsíční lhůty, jak bylo uvedeno výše, proto nedošlo ke stavení jejího běhu (§ 35 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.), a žaloba podaná u soudu dne 22. 11. 2022 byla podána opožděně.
24. Soud I. stupně též nepochybil, když výše citované usnesení vlády České republiky ze dne 25. listopadu 2021 č. 1066, kterým bylo rozhodnuto o přijetí krizového opatření ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) až e) a § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a které bylo vydáno v návaznosti na usnesení vlády č. 1065 ze dne 25. listopadu 2021, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav, vyložil shodně se závěry Ústavního soudu (náleží Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 7/20) tak, že má materiálně povahu jiného právního předpisu.
25. Soud I. stupně příležitě vysvětlil, že nárok žalobkyně na náhradu újmy podle § 36 krizového zákona by (nebyť jeho zániku) nebyl dán, neboť stát odpovídá podle citovaného ustanovení toliko za škodu způsobenou jeho činností při aktivním provádění konkrétních krizových opatření, která Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

mají individuální povahu a jsou zaměřena vůči konkrétním fyzickým a právnickým osobám. Tento závěr soudu I. stupně má oporu v důvodové zprávě ke krizovému zákonu, jakož i v odborné literatuře (Handrlica, J., Balounová, J., Sharapaev, V. Náhrady a opatření přijatá v době pandemie in Právní rozhledy, č. 22/2020, s. 784 a násl.).

26. Odvolací soud také sdílí závěr soudu I. stupně o tom, že v posuzovaném případě by nebyl dán ani žádný jiný právní důvod odpovědnosti státu za újmu, jejíž náhrady se žalobkyně domáhá touto žalobou. Odpovědnost státu za škodu, resp. újmu způsobenou při výkonu veřejné moci upravuje čl. 36 odst. 3 Listiny a zákon č. 82/1998 Sb. Jejím předpokladem je nezákonnost, resp. protiprávnost rozhodnutí či jiného postupu orgánu veřejné moci, přičemž jde o odpovědnost objektivní. Tato odpovědnost státu je poměrně široká, neboť se jí stát nemůže zprostit a může ji založit i újma, která vznikla pouze v důsledku omylu či chyby v činnosti orgánu veřejné moci způsobené technickým selháním či i jen nedbalým nebo nezodpovědným uplatňováním veřejné moci. Přesto nelze dosah čl. 36 odst. 3 Listiny (a tedy ani zákona č. 82/1998 Sb.) rozšiřovat tak, že by se mohl vztahovat i na újmu, která vznikla zákonným výkonem veřejné moci (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2004, sp. zn. II. ÚS 596/02). Typicky tak odpovědnost státu nezakládají výsledky legislativní činnosti Parlamentu (srov. stanovisko Ústavního soudu ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS-st. 27/09) ani normotvorné činnosti vlády (viz náleží Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 36/08), ovšem stejně tak ani individuální právní akty či postupy orgánu veřejné moci, které jsou provedeny zákonným způsobem (např. náleží Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2018, sp. zn. III. ÚS 2062/18), což je i nyní posuzovaný případ.
27. Zamítnutí žaloby soudem I. stupně bylo správné, proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný, a to včetně správného výroku o nákladech řízení, jehož znění bylo v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř.
28. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení úspěšné žalované přísluší náhrada nákladů řízení odpovídající paušální náhradě hotových výdajů podle § 151 odst. 3 o. s. ř. a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. za jeden úkon ve výši 300 Kč (písemné vyjádření k odvolání žalobkyně ze dne 5. 9. 2023) podle § 1 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 254/2015 Sb., které odvolací soud uložil zaplatit žalobkyni. O lhůtě k plnění bylo rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 25. října 2023

JUDr. Aleš Nezdařil v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.